

Dyscalculiebeleid

Rudolf Steiner College Rotterdam

Inhoud

1 Doel en uitgangspunten	3
1.1 Definitie dyscalculie	3
1.2 Doelgroep	3
1.3 Dyscalculieverklaring	3
1.4 Dyscalculiepas	4
2 Begeleiding en ondersteuning	4
2.1 Kennismaking met de dyscalculiecoach	4
2.2 Inzet dyscalculiecoach	5
2.3 Signalering en doorverwijzing	5
3 Ambachtelijke stroom	5
4 Faciliteiten en aanpassingen	5
4.1 Compenserende en dispenserende faciliteiten voor alle leerlingen met dyscalculie, mits zij hier behoefte aan hebben	5
4.2 Faciliteiten bij het centraal examen	6
4.3 Ontheffingen	6
Bijlage 1	7

1 Doel en uitgangspunten

Het Rudolf Steiner College is een vrijeschool voor voortgezet onderwijs in Rotterdam. Het onderwijs is afgestemd op de ontwikkelingsfase van de leerling en streeft naar een harmonieuze ontplooiing van hoofd, hart en handen. Het doel is om leerlingen met dyscalculie te ondersteunen in hun leerproces, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen binnen hun eigen capaciteiten. We focussen ons op het inzetten van functionele rekenvaardigheden en proberen deze te vergroten waar nodig met hulpmiddelen.

Het dyscalculiebeleid is een middel om deze doelen te bereiken. Het beleid van onze school is gebaseerd op het Protocol ERWD voortgezet onderwijs (Van Groenestijn, 2012). Voor verdere achtergrondinformatie verwijzen wij naar het protocol.

Het dyscalculiebeleid zal jaarlijks herzien en zo nodig bijgesteld worden.

1.1 Definitie dyscalculie

Dyscalculie is een rekenstoornis die gepaard gaat met nog een aantal andere beperkingen. Hierbij kunnen we denken aan een zwak ruimtelijk inzicht, moeite met klokkijken, slechter geheugen, spellingsproblemen en -, gebrek aan inzicht. Leerlingen met dyscalculie hebben problemen met:

- getalbegrip en cijferreeksen;
- het onthouden van rekenbegrippen;
- hoofdrekenen;
- breuken, decimalen, percentages, de waarde van getallen, meten en schatten;
- visueel/ruimtelijk inzicht;
- klokkijken;
- moeite met het uitvoeren van procedures;

Zowel bij wiskunde, als in vakken als natuurkunde, scheikunde en economie vormen basale rekenvaardigheden een belemmering. Gedurende de hele schoolperiode en het dagelijks leven kan de beperkte rekenvaardigheid belastend werken en van invloed zijn op beroepsperspectieven.

1.2 Doelgroep

De doelgroep van dit beleid is de leerling die in het bezit is van een dyscalculieverklaring. Deze verklaring dient opgesteld te zijn door een gedragswetenschapper die voldoet aan de eisen/voorwaarden om een psychodiagnostisch onderzoek af te nemen.

1.3 Dyscalculieverklaring

De dyscalculieverklaring is een verkorte weergave van het verslag van het psychodiagnostisch onderzoek. Hierin wordt beschreven wat de vakspecifieke en vakoverstijgende onderwijsbehoeften van de leerling op het gebied van rekenen zijn. Verder wordt er vermeldt wat de vakoverstijgende doelen zijn in lange termijn perspectief. Als laatste geeft de onderzoeker in grote lijnen aan welke mix van maatregelen bij deze leerling zinvol is.

De diagnosticus zal zijn verslag bespreken met desbetreffende leerling en ouders/verzorgers van de leerling. Veel leerlingen hebben hun dyscalculieverklaring al op de basisschool gekregen. Hierdoor is vaak op de basisschool al een handelingsplan opgericht en wordt dit ook besproken op de middelbare school. Een kopie van de dyscalculieverklaring dient op school aanwezig te zijn in het dossier van de leerling. Deze verklaring wordt opgenomen in

het leerlingvolgsysteem Magister. Met toestemming van ouders wordt een kopie van het onderzoeksverslag aan het dossier van de leerling toegevoegd.

1.4 Dyscalculiepas

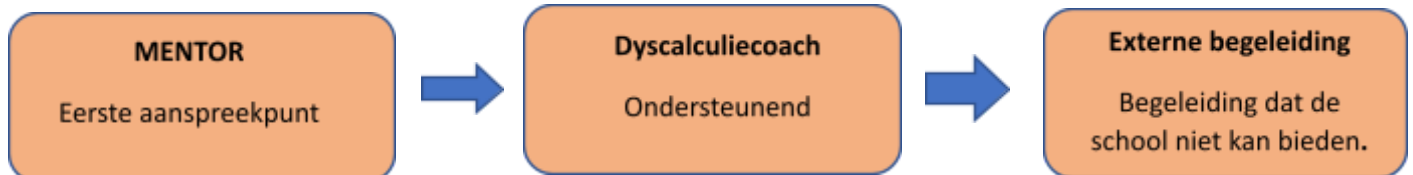
Wanneer de dyscalculieverklaring in het bezit is van de school, wordt voor de leerling een dyscalculiepas gemaakt. Deze wordt via de mentor aan de leerling overhandigd. Deze pas geeft de leerling recht op faciliteiten.

De dyscalculiepas brengt de volgende plichten met zich mee:

- de leerling is verantwoordelijk voor de pas;
- de pas dient altijd getoond te worden;
- de pas ligt bij so's en toetsen zichtbaar op tafel, de leerling zet een D boven te toets;
- de leerling heeft een positieve houding en neemt zelf initiatief waar nodig;
- de leerling maakt actief gebruik van de faciliteiten;

2 Begeleiding en ondersteuning

Bij het zorgen van de juiste begeleiding zijn verschillende personen betrokken. De mentor houdt het functioneren en welbevinden van de leerling in de gaten en is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders waar nodig zijn. Wanneer er specifiek een vraag is omtrent dyscalculie, kan de dyscalculiecoach ondersteunend zijn. De dyscalculiecoach zal in overleg met de betrokkenen bekijken wat de mogelijkheden zijn en mogelijke oplossingen bieden. Indien de vraag complex is, kan de dyscalculiecoach met de orthopedagoog overleggen. Er kan ook extern begeleiding nodig zijn.

2.1 Kennismaking met de dyscalculiecoach

In het begin van de klas 7 (het eerste leerjaar) heeft elke leerling met dyscalculie individueel een kennismakingsgesprek. De coach stelt zich voor en samen met de leerling wordt er gekeken naar de onderwijsbehoeften en de mogelijkheden. In het begin van elk schooljaar zal de coach contact opnemen met leerlingen om zo nodig wijzigingen in de onderwijsbehoeften vast te leggen en waar mogelijk te verzorgen. In het tweede helft van het schooljaar zal de coach weer contact opnemen om te kijken hoe het gaat als leerlingen daar behoefte aan hebben. Tevens houdt de dyscalculiecoach contact met ouders van de leerling. De dyscalculiecoach zorgt ervoor dat desbetreffende docenten op de hoogte zijn van de onderwijsbehoeften/gesprekken via het leerlingvolgsysteem Magister.

2.2 Inzet dyscalculiecoach

De dyscalculiecoach heeft als belangrijkste taak de leerlingen te ondersteunen met als doel hen zo zelfstandig mogelijk met de uitdagingen rondom dyscalculie te leren omgaan. De coach werkt vraag-gestuurd, waarbij de leerling (en/of ouders) direct contact op kan nemen met de coach. Dit kan ook via de mentor. Punten die kunnen voorkomen zijn:

- of een leerling gebruik maakt van de toegekende faciliteiten;
- of er andere faciliteiten nodig zijn;
- wat de effecten van de ondersteuning zijn;
- afspraken maken omtrent het gebruik maken van de compenserende middelen. De coach ligt de mentor en desbetreffende docenten in.

2.3 Signalering en doorverwijzing

Het kan voorkomen dat er vanuit de aanmelding geen vermoeden van dyscalculie is, maar dat een leerling later in het schooljaar of in een hoger leerjaar wel problemen met rekenen/wiskunde ervaart. De leerling kan dan (alsnog) worden aangemeld bij de orthopedagoog voor een dyscalculiescreening met de NDS. De aanmelding verloopt via de mentor, maar kan geïnitieerd worden door de ouders, (wiskunde)docent of door de leerling zelf. Na toestemming van ouders zal deze screening uitgevoerd worden. Naar aanleiding van de resultaten op deze screening (in combinatie met eerder verzamelde gegevens, zoals informatie van de basisschool of Diatoets-resultaten) kan het advies gegeven worden om de reken-/wiskundeproblemen verder te laten onderzoeken.

In sommige gevallen willen ouders de dyscalculiescreening niet afwachten en gelijk overgaan tot een volledig dyscalculieonderzoek. Dit is ook mogelijk. De kosten van een dyscalculieonderzoek zijn voor ouders.

3 Ambachtelijke stroom

Leerlingen in de Ambachtelijke Stroom krijgen de fysieke pas niet uitgedeeld in klas 7 en 8 (het eerste en tweede leerjaar). Eén van de randvoorwaarden binnen de Ambachtelijke Stroom is dat er geen tijdsdruk is bij toetsen in deze leerjaren. Het gebruik maken van bepaalde faciliteiten is niet gebonden aan de dyscalculiepas, maar kan voor iedere leerling individueel afgestemd worden. Mits dit binnen de mogelijkheden van de school valt. In klas 9 (het derde leerjaar) worden de dyscalculie-passen uitgedeeld. Vanaf klas 9 zijn diverse toetsen onderdeel van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en gelden de formele regels behorende bij het Centraal Schriftelijk Examen (CSE). Vanaf dan is het hebben en gebruiken van een dyscalculiepas noodzakelijk.

4 Faciliteiten en aanpassingen

4.1 Compenserende en dispenserende faciliteiten voor alle leerlingen met dyscalculie, mits zij hier behoefte aan hebben

- Extra tijd bij vakken waar rekenen van toepassing is: 20% extra tijd, binnen het lesuur;
- Kladpapier bij elke toets waarbij gerekend moet worden;
- Gebruik van een door de vakdocent goedgekeurde rekenmachine;
- Inzet van de standaard rekenkaart 1,2 en/of 3 van het CvTE;
- De toetsen worden aangeboden in een duidelijke layout en in een duidelijke lettertype (Arial 12).

In de middenbouw (eerste en tweede leerjaar) kunnen er correctieregels gehanteerd worden. Je kan hierbij denken aan een maximum puntaftrek bij fouten die herhaald worden of doorrekenfouten niet aanrekenen. De docent kan de beoordeling aanpassen bij schriftelijk werk of juist opgaven aanpassen. Dit geldt alleen voor de middenbouw, aangezien er in de bovenbouw voldaan moet worden aan de exameneisen. Leerlingen gebruiken op de basisschool af en toe een opzoekboekje met formules en/of geheugensteuntjes. Dit mag in het eerste en tweede leerjaar gebruikt worden. Alleen het materiaal dat goedgekeurd is door de vaksectie wiskunde, mag gebruikt worden bij de toetsen.

4.2 Faciliteiten bij het centraal examen

Voor een examenkandidaat met dyscalculie kunnen de examencondities aangepast worden op grond van een rapport van een deskundige, waarin is aangegeven welke maatregelen nodig zijn. Deze aanpassingen gelden voor zowel het schoolexamen als het centraal examen. Alle leerlingen met een dyscalculieverklaring hebben recht op:

- verlenging van tijd (SE's 20% en CSE 30 minuten);
- gebruik door CvTE (College voor Toetsen en Examens) goedgekeurde rekenkaarten (zie bijlage 1);
- gebruik van rekenmachine.

Afhankelijk van de mate, de ernst en het soort dyscalculie, kunnen andere maatregelen genomen worden. Dit moet wel in de deskundigheidsverklaring genoemd zijn. Hierbij kan je denken aan:

- vergroting van tekst;
- spraak (mondeling toetsen).

4.3 Ontheffingen

Leerlingen met dyscalculie kunnen geen vrijstelling krijgen voor het examenvak wiskunde. Wiskunde is echter alleen op het vwo een verplicht examenvak. Alle andere leerlingen kunnen een profiel kiezen zonder wiskunde. Havo leerlingen moeten dan het profiel Cultuur en Maatschappij kiezen. In het vmbo is in de profielen Zorg en Welzijn en Economie het vak wiskunde een keuzevak en dus niet verplicht. Ook economie kan vermeden worden omdat het niet in alle profielen voorkomt.

Bijlage 1

Rekenkaart VO
Standaardkaart 1

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten	Aantallen
100%	
50%	
25%	
10%	
5%	
1%	
21%	
9%	
121%	
109%	
Breuk	Kommagetal
1/1	1,00
½	0,50

**rudolf steiner
college**

Afdeling
Ondersteuning

0											1	kilo
0											10	hecto
0											100	deca
0											1000	meter, gram, liter

0										1	meter, gram, liter
0										10	deci
0										100	centi
0										1000	milli

Seconden	Minuten	Kwartier	Uren
60	1		
	15	1	
	60	4	1

Oude prijs 100%	
Korting%	
Nieuwe prijs	
Inkoopprijs	
BTW 21%	
Prijs	

Begin (bijvoorbeeld gewicht)	
Extra %	
Nieuw (bijvoorbeeld gewicht)	

Rekenkaart VO

Standaardkaart 2

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten

Aantal									
Procenten		100%	1%	50%	25%	10%			

Breuken

Brek	1 ---	1 ---							
	1	2							
Kommagetel	1,00	0,50							

Lengte, massa en inhoud

1	10	100	1000			
			1	10	100	1000
Kilo	hecto	deca	meter/gram/liter	deci	centi	milli

Tijden

1	4	60	
	1	15	
		1	60
uren	kwartieren	minuten	seconden

Korting of afname

Oud = 100%	1%	Korting of afname = ... %	Nieuw

Groei of toename

Start = 100%	1%	Groei of toename = ... %	Eind

BTW

Prijs excl. BTW	1%	21% BTW	Prijs incl. BTW

**Rekenkaart VO
Standaardkaart 3**

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten

Aantal									
Procenten		100%	1%	50%	25%	10%			

Breuken

Breuk	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$							
Kommagetel	1,00	0,50							

Lengte, massa en inhoud

1	10	100	1000			
			1	10	100	1000
kilo	hecto	deca	meter/gram/liter	deci	centi	milli

Tijden

1	4	60	
	1	15	
		1	60
uren	kwartieren	minuten	seconden

Korting of afname

Start = 100%	
1%	
Korting of afname = ... %	
Nieuw	

Groei of toename

Start = 100%	
1%	
Groei of toename = ... %	
Eind	

BTW

Prijs excl. BTW	
1%	

21 % BTW	
Prijs incl. BTW	